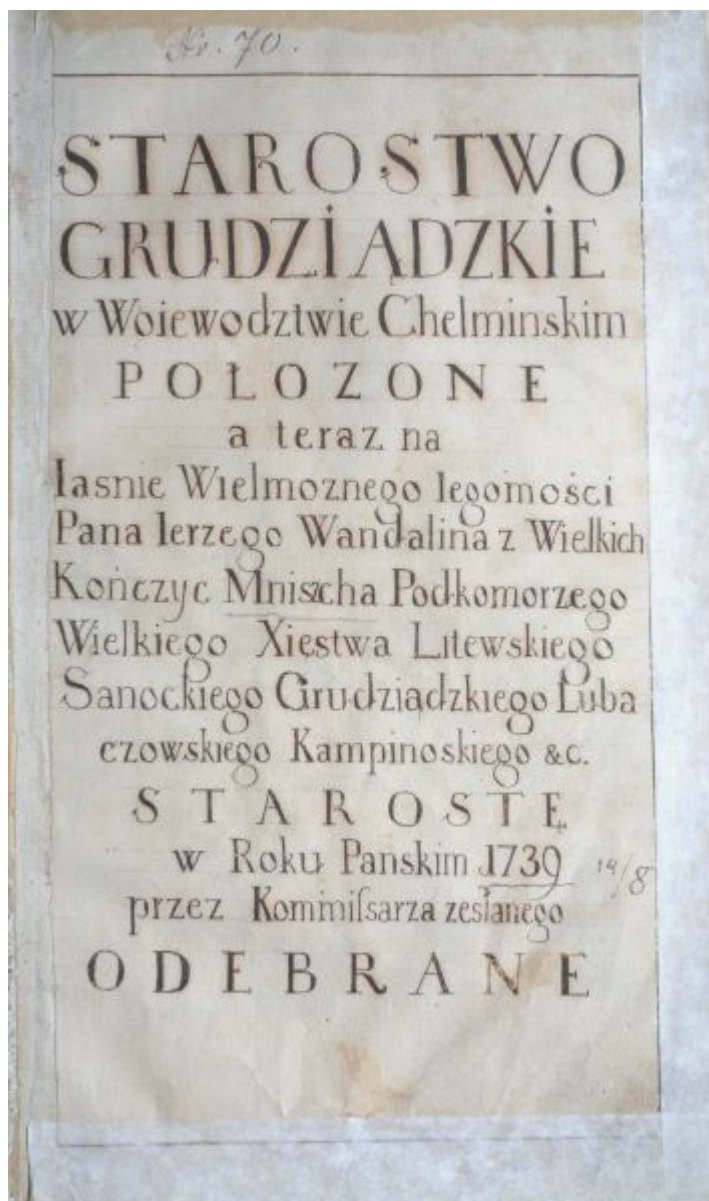

Zbiory regionalne

Dodano: 17 grudnia, 2020

Niezwykle cenną częścią księgozbioru Czytelni jest wydzielony zbiór regionalny. Liczy on około 600 pozycji i jest wynikiem wielu lat gromadzenia.

Tu znajduje się zachowany w jednym przekazie rękopis z 1739 roku „Inwentarz Starostwa Grudziądzkiego”. Sporządzono go po śmierci starosty grudziądzkiego Jana Szembeka. Tekst spisany został w języku polskim. Inwentarz stanowi cenne źródło zarówno dla historyków, jak i językoznawców.

Ważną częścią zbioru regionalnego są wydawnictwa pochodzące spod pras grudziądzkich drukarzy i nakładców. Biblioteka posiada tekst jednej z pierwszych pieśni mszalnych wydaną w języku polskim. Wydał ją pierwszy grudziądzki drukarz Carl Gotthilf Rothe w 1829 roku.

W czytelni znajduje się też kilka pięknie oprawionych w skórę, kość słoniową i aksamit modlitewników wydanych przez „Wydawnictwo Dzieł Katolickich Georga Jalkowskiego”.

Bardzo cenne są prace Xawerego Froelicha, Sekretarza Sądu Powiatowego i badacza historii miasta, prace ks. Władysława Łęgi, Ludwika Łydky oraz Józefa Błachnio.

Najobszerniejszą jednak część regionalistów stanowią wydawnictwa Zakładów Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego. Do najcenniejszych należy zbiór roczników „Gazety Grudziądzkiej”.

Biblioteka nie posiada niestety kompletu roczników, a szczególnie dotkliwy jest brak pierwszych, z lat 1894-1906. Następna, kilkuletnia przerwa w zbiorach gazety to lata 1917-1924. Wprawdzie braki są spore, niemniej jednak zbiór należy do większych w kraju. Cechą charakterystyczną „Gazety Grudziądzkiej” były liczne dodatki periodyczne, które zaczęły ukazywać się od 1894 roku i stanowiły swojego rodzaju jej uzupełnienie. Wśród nich były pisma przeznaczone dla szerokiego kręgu odbiorców, na przykład „Grudziądzki Kalendarz Mariański”, „Gość Świąteczny”, ale też adresowane do

konkretnego odbiorcy – „Przyjaciel Działy” czy „Dobra Gospodyni”.

Drugą grupą dodatków do „Gazety Grudziądzkiej” były książki. Zaczęto je wydawać po 10 latach istnienia wydawnictwa. W Bibliotece Miejskiej najstarszym dodatkiem książkowym jest „Zbiór najużywanych pieśni katolickich dla ludu rzymsko-katolickiego” z 1904 roku. Śpiewnik zawiera 150 pieśni polskich oraz kilka łacińskich.

Biblioteka posiada też słynny „Zbiór pieśni” z 1910 roku, zawierający 35 patriotycznych pieśni, między innymi „Pieśń Filaretów”, „Trzeci Maj”, „Boże coś Polskę”. Wydanie go w okresie nasilonej germanizacji wymagało ze strony wydawcy nie

łada odwagi. Ryzyko wpisane było jednak w większość przedsięwzięć wydawniczych Zakładów Wiktora Kulerskiego.

Wiele tytułów posiadało po kilka wydań. Bardzo poczytne były „Dzieje Narodu Polskiego”, „Elementarz Polski”, „Czytanki Przyjaciela Działy”, „Wieczory pod lipą” oraz inne.

Ważną grupę wydawnictw stanowiły książki i broszury o charakterze praktycznym. Były to wielokrotnie wznawiane poradniki medyczne, domowe i prawne oraz listowniki, w których czytelnik znajdował wskazówki i rady w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego.

W sumie Zakłady Wiktora Kulerskiego spopularyzowały i rozproszowały wiele wydawnictw. Przez lata z powodzeniem pełniły rolę nauczyciela i propagatora czytelnictwa książek i czasopism, ale przede wszystkim pozwoliły na stałe obcowanie z polską literaturą w czasach, kiedy było o nią tak trudno.

Księgozbiór regionalny stanowi bardzo cenny dział zbiorów Biblioteki Miejskiej. Posiada wielką wartość historyczną. Pozwala poznawać przeszłość miasta, jego kulturę, gospodarkę, a przede wszystkim ludzi, którzy tę historię tworzyli.

oprac. Regina Potęga-Magdżiarz